

Dansk professor og nobelprisvinder vil forhindre nye DR-skandaler

Bent Flyvbjerg fra Aalborg Universitet vil koordinere sine teorier om budgetoverskridelser med Daniel Kahneman, som i 2002 vandt nobelprisen i økonomi. Sammen håber de at kunne forhindre nye skandalebyggerier.

Af Bjørn Kock Sørensen, fredag 11. jul 2008 kl. 13:24

Mennesket ser for lyst på fremtiden – bevidst og ubevidst - og derfor holder budgetterne ikke, når store byggeprojekter skal realiseres.

Når man har forstået dette, så kan man også forhindre budgetskaandaler som DR Byen, hævder professor Bent Flyvbjerg fra Institut for Samfundsudvikling og Planlægning, Aalborg Universitet.

For at styrke forskningen på netop dette felt har Aalborg-professoren slået sig sammen den israelsk fødte amerikanske forsker Daniel Kahneman, der i 2002 vandt nobelprisen i økonomi for sin teori om, hvordan mennesker altid vil være optimistiske – også mere end godt er.

Daniel Kahneman er i virkeligheden psykolog, men kobledede optimismeforskningen med økonomiske teorier.

»Daniel Kahnemans forskning viser, at der er skævheder i menneskers beslutninger, der gør, at den økonomiske teori ikke holder, fordi den ikke tager højde for dem,« forklarer Bent Flyvbjerg.

Netop dette fænomen har Kahneman studeret fra den psykologiske side. Bent Flyvbjerg har studeret det fra den politiske, hvor præcis de samme mekanismer gør sig gældende.

»Vi kan se de samme skævheder i de politiske beslutninger. Vores forskning viser, at det i vid udtrækning - for de store projekter - skyldes en vis grad af vildledning i beslutningsbudgetterne,« forklarer Bent Flyvbjerg.

»Nogle parter ved udmærket, at budgetterne skrider, men lader være med at bygge det ind i de oprindelige budgetter - for hvis alle parter er klar over, at det bliver for dyrt, vil man måske aldrig gå i gang med at bygge,« siger Bent Flyvbjerg.

Den danske professor opdagede, at Daniel Kahneman og han selv behandlede og beskrev det samme emne – bare ud fra to forskellige udgangspunkter.

»Derfor har vi fundet ud af, at det er klogt, at slå teorierne sammen, fordi det giver større forklaringskraft og bedre værktøjer til at stoppe budgetoverskridelser.

For mindre komplicerede projekter er det i hovedsagen Daniel Kahneman teorier, der forklarer en budgetoverskridelse bedst, mens de store politisk kontroversielle projekter bedst lader sig forklare ud fra Bent Flyvjergs politiske teorier.

»Nu vil vi ud og studere konkrete projekter, hvor vi graver et spadestik dybere på grundlag af vores teorier,« forklarer Flyvbjerg.

Det hele skulle gerne munde ud i, at de store byggeskaandaler undgås.

»I første omgang vil vi kunne hjælpe til med mere realistiske budgetter, men vi sigter også mod metoder til bedre at styre et projekt, så det netop ikke overskrider budgettet.«

Store projekter skal kunne trække på de to forskeres teorier. De er allerede med på en ny bybane på tværs af London, som fra starten er budgetteret ved hjælp af de to forskeres teorier.

